

IMAC (55) *vb impf*

i- (54), gi- (1).

inf imać (16). ◇ *praes 1 sg* imâm *Mącz* (2), *imam Calep* (2). ◇ *3 sg* imâ (3). ◇ *2 pl* imacie (1). ◇ *3 pl* imają (8). ◇ *praet 3 sg m* imâł (3). ◇ *3 pl m pers* imali (3). ◇ *fut 2 sg m* imać będziesz (1). ◇ *3 pl m pers* będą imać (1). ◇ *imp 2 pl* imajcie (6). ◇ *3 pl* niech imają (1). ◇ *con 3 sg m* by imâł (1). ◇ *impers* imâno (5); -año (4), -ano (1); -âno : -ano *GórnrOzm* (2 : 1). ◇ *part praes act* imając (2).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVII w.

1. *Brać, chwycić, przytrzymywać, ujmować; apprehendere aliquid, comprehendere, praehendere, reprehendere aliquem Cn* (2) :

imać kogo za co (1): *Ima pía zá vfy mijájac [Apprehendens in aures canis]/* kto fię w ftepuie we przą niefwoię. *BudBib Prov* 26/17.

W przén [co] (1) : *Ktora ima fkrzydła ziemię/ á vćiekaią niezbożnicy przed nią. BudBib Iob* 38/13.

2. *Porywać, łapać; comprehendere, inicere manus alicui a. in aliquem, praehendere Cn* (50) : *Aggredior – Prziftrupie [!], imąm, napadam, rzucam fzie nakogo. Calep* 43b.

imać kogo (14): *ARifston on okrutnik/ kiedy ludzi ścinał/ Zony ich fpołu z dzyećmi/ do ciemnice imâł RejZwierz* 11; *Ktoregoć iakokolwiek pocałuię/ tenći ieft/ imayćież go [prehendite eum] á wiedzćie befpiecznie. BibRadz Mar* 14/44 [*idem WujNT*]; *HistHel* C2; *CzechRozm* 229; *KochSz* A3; *ArtKanc* D9; *A ten ktory go wydał/ dał im był znák/ mowiąc: ktoregokolwiek pocałuię/ tenći ieft: imayćiesz go [tenete eum], WujNT Matth* 26/48; *Ale przed tym wftytkim będą was imać [inicient vobis manus suas] WujNT Luc* 21/12, *Mar* 14/44; *SarnStat* 518, 927; *Bo w tákowym miesćie Chriftná imáią/ á Iudafzowi f srebrne pieniądze dawáią KlonWor* ++3v, ++60 *Cf Zwrot*.

Zwrot: »gwałtem imać« [kogo] (1): *OKoło tych/ którzy pány y białęglowy gwałtem imáią [de raptoribus virginum et foeminarum JanStat* 593]/ *ták chcemy bydz zachowano SarnStat* 642.

a. *Uprowadzać, brać do niewoli; abducere per vim aliquem, asserere in servitute, capere aliquem bello, captivare Cn [kogo]* (3) : *Rufacy vćiekájących bili/ fiekli/ kłoli/ imáli/ á drugich w Trubiefie rzece topili StryjKron* 135, 390, 772.

b. *praw. Aresztować; capere vinclis, coercere et in vincula ducere, ducere in carcerem Cn [kogo]* (27) : *a tez to krolowy ye^{go} m. nieprziflusche abi ye^{go} M. miał kazacz ymacz y widawacz czvdze szkodnykj [!] y floczincze LibLeg* 11/72v; *O flugách co niechcą imać: złodzyeiá. UstPraw* D; *choćiaby fię kto fláchćicem vrodził/ á niema ośiádłości/ imáią iy/ gdy mu o złoczyńftwo winę dádzą [Qui enim equestri loco nati possessiones habent nullas, comprehenduntur, cum sceleris sunt accusati] ModrzBaz* 85, 36, 72v, 141; *kiedyby nigdy infzego człowieká nie imano/ iednego winnego/ przyzwoliłbym ia ná tákie práwo GórnrOzm* C, B4 [6 r.], B4v [2 r.], C [2 r.], C4v, H3; *Paprup* Gv; *Wfzyftkié tułáiąće fie y próznuiąc Stároftowie niech imáią SarnStat* 521, 204, 258, 385, 522, 926; *Więźnie ná pogránicźne zamki odefłano/ Ktorych do kilkanáści tyśięcy imano. KmitaSpit* C3.

c. *O zwierzętach: polować na coś, łowić [co]* (5) : *á Cocodrilla gimaią na grzebiethy gim wfładłfzy FalZiol* IV 32d; *Imayćie nam lifzki [prehendite nobis vulpes] mále ktore pfuią winnice BudBib Cant* 2/15; *To był tłumacz gdy z kofzá ięzyká doftano/ Albo ná ftrażey w nocy Zorawia imano. KmitaSpit* A4, C5v.

W przeni [kogo] (1) : Nie boy się/ od tegoż czątu ludzi żywe imać będziez [ab hoc iam homines eris capiens]. BibRadz Luc 5/10.

***** Bez wystarczającego kontekstu (3) : concludo Prziwieram/ Ymam. Mqcz 56 c; Praehendo, Łapam/ chwytam/ ymam. Mqcz 317d; Praehendo – Poriwam, imam. Calep 834a.**

Synonimy: 1. brać, chwycić, łapać; 2.b. arestować; c. łowić, polować, porywać.

Formacje współrdzenne cf JAĆ.

Cf IMAJĄCY, IMAN, IMANIE, IMIEĆ

TZ